

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

DA MATERIA DE:

INICIACIÓN Á ACTIDADE EMPREENDEDORA E EMPRESARIAL 4º ESO

CPI Aurelio Marcelino Rey García – Cuntis

Curso Académico 2022-23

MARÍA BELÉN ARES FERNÁNDEZ

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN	3
1.1 O CENTRO.....	3
1.2 MARCO LEGAL.....	4
1.3 MEMBROS DO DEPARTAMENTO E MATERIAS QUE IMPARTEN.....	4
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE	5
3. RELACIÓN DE ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS	6
4. OBXECTIVOS	12
4.1 CONCRECIÓN DE OBXECTIVOS PARA O CURSO.....	13
5. CONTIDOS E CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS	14
5.1 UNIDADES DIDÁCTICAS E TEMPORALIZACIÓN.....	14
5.2 CONTIDOS E GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA.....	17
6. METODOLOXÍA DIDÁCTICA	21
6.1 EXTRATEXIAS METODOLÓXICAS E ACTIVIDADES.....	21
6.1.1 DIFERENTES ESCENARIOS.....	22
6.2 TRATAMENTO E FOMENTO DAS TIC.....	24
6.3 CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR E PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO.....	24
6.4 MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS.....	24
7. AVALIACIÓN	25
7.1 CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE.....	26
7.2 PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN.....	28
7.3 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN.....	31
7.4 CUALIFICACIÓN NUMÉRICA DAS AVALIACIÓNS E DO CURSO.....	32
7.5 RECUPERACIÓN.....	33
8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E PRÁCTICA DOCENTE	34
9. ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES	37
10. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS	37
11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE	37
12. ELEMENTOS TRANSVERSAIS	38
13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES DO DEPARTAMENTO	39
14. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DA PROGRAMACIÓN E PLAN DE MELLORA	39

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial dentro de noso sistema educativo supón fomentar a cultura emprendedora, potente motor de crecemento económico, da mellora da competitividade e creación de emprego. Ser unha persoa emprendedora é unha actitude vital e a Unión Europea considera o seu fomento como unha necesidade social fundamental.

O concepto de iniciativa emprendedora, espírito emprendedor ou conceptos similares na contorna educativa fan referencia ao desenvolvemento de calidades persoais como a creatividade, a innovación e a asunción de riscos, así como a habilidade para planificar e xestionar proxectos co fin de alcanzar un obxectivo.

Trátase de xerar autoconfianza, motivación de logro, liderado e resistencia ao fracaso. Estas calidades son necesarias, en calquera contexto e para calquera persoa e constitúen o cemento doutras capacidades e coñecementos máis específicos que precisan os empresarios e as empresarias ao establecer unha actividade social ou comercial.

O propósito desta materia é fomentar capacidades emprendedoras que permitan aos alumnos/as afrontar determinados retos no seu futuro persoal e profesional e favorecer un comportamento emprendedor que lles proporcione unha maior autonomía, considerando o autoemprego como saída profesional, sen esquecerse da posibilidade de ser intraempendedor ou intraemprededora, un perfil moi demandado actualmente polas empresas, por ser capaz de emprender, innovar e de reportar beneficios económicos.

1.1 O CENTRO

O centro educativo para o cal se elabora esta programación é o **C.P.I. Aurelio Marcelino Rey García**, o cal atópase situado na rúa José Mª Lastra de Cuntis, concello do rural, situado no nordeste da provincia de Pontevedra, a 27 km ao norte da capital. Limita cos concellos de Valga, A Estrada, Campo Lameiro, Moraña e Caldas de Reis. Consta de 78 entidades de poboación repartidas entre 8 parroquias: Arcos, Cequeril, Couselo, Cuntis, Estacas, Piñeiro, Portela e Troáns.

É un concello cunha importante estación termal, coñecida dende a época romana como o confirman as testemuñas arqueolóxicas atopadas. As augas dos mananciais son sulfuro-sódicas e hipertermiais, acadando até os 64° polo que posúen propiedades terapéuticas importantes para o tratamento do reuma, da gota e da psoríase, facendo da capital do concello un dos centros de turismo termal máis importantes da Galicia.

No concello hai unha biblioteca pública con abundantes fondos bibliográficos e audiovisuais, con acceso libre a internet a disposición do público. O noso centro tamén ten unha biblioteca que abre dúas tardes á semana cun profesor de garda.

Este centro oferta ensinanzas de Educación Infantil, Educación Primaria e Educación Secundaria.

O centro cumpre cos requisitos mínimos que establece o **Real Decreto 132/2010** do 12 de febreiro, polo que se establecen os requisitos mínimos dos centros que impartan as ensinanzas do segundo ciclo de educación infantil, educación primaria e educación secundaria, así dispón de aulas espazosas, as cales dispoñen de pizarra dixital, biblioteca cunha ampla variedade de recursos para todas as materias, dúas aulas de informática (unha para educación primaria e outra para secundaria) conectados á rede; un laboratorio para as materias de Física e Química e Bioloxía e Xeoloxía, sala de audiovisuais: proxector, vídeo, DVD,...

O alumnado do centro procede tanto das aldeas do municipio como do núcleo urbano do Baño. Así mesmo, o centro tamén acolle alumnado procedente da Escola Unitaria de Arcos de Furcos.

A maioría das familias do noso alumnado dedícase ó sector primario. O nivel socioeconómico destas é medio, e unha porcentaxe elevado teñen un nivel sociocultural medio-baixo, polo que o apoio académico recibido no ámbito familiar polo alumnado é escaso en moitas ocasións, o que se traduce nos seus resultados académicos.

O número de alumnos/as inmigrantes no Centro Escolar non é significativo.

A lingua que falan a maioría dos estudantes é o galego. En todo caso, todos eles son bilingües.

A ANPA mantén unha relación estreita coa vida do Centro, tanto á hora de participar activamente nas actividades complementarias e extraescolares desenvolvidas, como á hora de canalizar as propostas e reclamacións das nais e pais. Desde hai dous cursos cedulle á Xunta de Galicia a xestión do comedor do centro polo que o equipo directivo do centro asumiu o desenvolvemento da súa xestión.

1.2 MARCO LEGAL

Os elementos básicos do marco legal educativo, constitúeno en primeiro lugar a **Constitución Española de 1978**, que establece os principios e dereitos básicos que informan á totalidade do desenvolvemento legal e garante o dereito á educación (artigo 27), seguidamente a **Lei orgánica 8/2013** de 9 de decembro para a mellora da calidade educativa que modifica a **Lei Orgánica 2/2006**, de 3 de maio, de Educación. Finalmente o **Real Decreto 1105/2014** do 26 de decembro, que establece o currículo básico da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato, e foi desenvolvido para a Comunidade Autónoma de Galicia polo **Decreto 86/2015** do 25 de xuño. Polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia. Así mesmo, tense en conta para a elaboración da programación as **Instrucións do 30 de xullo 2020**, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2022/2023, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato.

1.3 MEMBROS DO DEPARTAMENTO E MATERIAS QUE IMPARTEN

No CPI Aurelio Marcelino Rey García, durante o curso 2022/2023, a materia de Iniciativa á Actividade Emprendedora e Empresarial para o cuarto curso de ESO será impartida por un profesor non especialista nesta área: María Belén Ares Fernández, especialista en Tecnoloxía e xefa de departamento da mesma área. As horas e os grupos ao que imparte este departamento están reflectidas no punto 1.3 da páxina 7.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave, son aqueles coñecementos, destrezas e actitudes necesarios para que unha persoa alcance o seu desenvolvemento persoal, escolar e social. Estas competencias alcánzaas o alumnado a través do currículo formal, das actividades non formais e das distintas situacións ás que se enfrenta no día a día.

O feito de considerarse as competencias clave como eixo vertebrador do currículo implica unha interrelación co resto dos elementos curriculares (contidos, criterios de avaliación, metodoloxía e estándares de aprendizaxe) tal e como se indica na **Orde ECD/65/2015**, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria

obligatoria e o bacharelato. A materia de IAEE contribuirá á consecución das competencias da seguinte maneira:

a. Competencia en comunicación lingüística (CCL)

A materia contribúe ao desenvolvemento desta competencia con as seguintes achegas: adquisición de vocabulario específico, escoita comprensiva das ideas das demais persoas, expresión dos propios argumentos, discusión racional, traballo colaborativo, utilización e elaboración de información escrita e gráfica, valoración crítica das mensaxes tanto explícitas como implícitas da publicidade e os medios de comunicación, eliminación de estereotipos e expresións sexistas e etnicistas.

b. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

A contribución da materia á adquisición da competencia matemática realizarase mediante a análise do proxecto emprendedor, que necesita o uso de ferramentas matemáticas, a lectura e interpretación de gráficos e a resolución de problemas baseados na aplicación de expresións matemáticas.

A importancia da investigación, desenvolvemento e innovación na actividade económica para a xeración de riqueza e emprego de calidade, a procura dun crecemento e desenvolvemento sostible, xunto co estudo do impacto social e medioambiental da actividade empresarial na sociedade, poñen de manifesto a achega desta materia ao desenvolvemento das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

c. Competencia dixital (CD)

O alumnado verase obrigado ao uso do ordenador para obter, avaliar, almacenar, producir e intercambiar información. O uso das TIC será un elemento imprescindible para o desenvolvemento da materia que reportará ao alumnado o dominio das novas tecnoloxías, a seguridade na rede e a valoración crítica do seu impacto na sociedade.

d. Competencia social e cívica (CSC)

A través das capacidades desenvolvidas nesta materia, os alumnos e as alumnas adquirirán conciencia da importancia do papel das empresas, das asociacións en xeral, axudándolles a comprender a realidade social e económica do mundo no que viven. Tamén aprenderán a asumir responsabilidades, a comprender a dimensión multicultural da realidade social actual e como a actividade económica non pode ser allea a ela.

Desenvolverán habilidades sociais relativas á xestión de conflitos e a necesidade de negociar en calquera organización social. Asumirán que a actividade económica e empresarial ten unha dimensión ética e unha responsabilidade social ineludible, promovendo un uso responsable dos recursos naturais, un consumo racional e a protección da saúde individual e colectiva como un dos fins que deberá guiar a actividade empresarial. Adicionalmente, o alumnado comezará o exercicio da súa cidadanía achegándose á lexislación económica e laboral, ao coñecemento e exercicio dos dereitos e deberes laborais, partindo da dobre dimensión, empresarial e laboral.

e. Conciencia e expresión cultural (CCEC)

En canto á contribución a esta competencia, podemos destacar que o contacto coas diferentes realidades culturais no mundo actual obrigará ás empresas a adaptar os produtos ás diferentes sensibilidades e necesidades sociais e culturais. A necesidade de deseñar (logos, imaxes de marca, envases, campañas de publicidade,...) contribuirá a desenvolver as capacidades artísticas, de iniciativa, imaxinativas e a fomentar a creatividade do alumnado.

f. Competencia para aprender a aprender (CAA)

Esta materia axuda a desenvolver a competencia de aprender a aprender, fomentando que o alumnado tome conciencia dos puntos fortes e débiles das súas capacidades de aprendizaxe e así poder xestionalas eficientemente. Aprenderán a ser autónomos e/ou autónomas e, á súa vez, a traballar en equipo sacando proveito da súa participación no grupo e de compartir o aprendido. O carácter práctico desta materia permite desenvolver as capacidades persoais, motivar e fomentar a autoconfianza, así como a satisfacción por aprender.

g. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. (CSIEE)

O espírito emprendedor debe incluír dous aspectos diferentes: un concepto amplo de educación en actitudes e capacidades emprendedoras, que incluírá e desenvolverá as calidades persoais que potenciarán as habilidades do alumnado; así como un concepto específico de formación dirixido á elaboración e execución dun proxecto empresarial, sexa baixo a forma de empresa, de cooperativa ou de asociación. Esta será a orientación que presida o deseño desta materia e que reúna elementos de desenvolvemento da autonomía persoal, coñecementos do mundo económico e valoración da contorna social e empresarial.

3. RELACIÓN DE ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES DA MATERIA QUE FORMAN PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS

A continuación móstranse os perfís competenciais referidos para a materia de Iniciativa á Actividade Económica e Empresarial de cuarto curso da ESO, é dicir, a relación de estándares de aprendizaxe avaliáveis que contribúen á adquisición de cada unha das distintas competencias:

Competencia en comunicación lingüística (CCL)

IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.

IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.

IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.

IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.

IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.

IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.

IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).

IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.

IAEEB2.1.4. Elaboro documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.

IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.

IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.

IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elaboro un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.

IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.

IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.

IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.

IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.

IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.

IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.

IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.

IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.

IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.

IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa.

IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.

Competencia dixital (CD)

IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.

IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).

IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.

IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.

IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.

IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.

IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.

IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.

IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.

IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.

IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.

IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.

Competencia social e cívica (CSC)

IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.

IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróbaos en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.

IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.

IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.

IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.

Competencia para aprender a aprender (CAA)

IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.

IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.

IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.

- IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.
- IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.
- IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.
- IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.
- IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.
- IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.
- IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa.
- IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. (CSIEE)

- IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.
- IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.
- IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.
- IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.
- IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.

- IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.
- IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.
- IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.
- IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).
- IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.
- IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.
- IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.
- IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.
- IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.
- IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.
- IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.
- IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.
- IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.
- IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.

IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.

IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.

IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa.

IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.

4. OBXECTIVOS

No marco da LOMCE, a **Educación Secundaria Obrigatoria** contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lles permitan alcanzar os obxectivos establecidos no **Decreto 86/2015 do 25 de Xuño**, sendo estes:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a

- iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.
 - i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.
 - l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.
 - m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.
 - n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.
 - o) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.
 - p) Coñecer e valorar a importancia do uso do noso idioma como elemento fundamental para o mantemento da nosa identidade, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que nos comunica con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

4.1 CONCRECIÓN DE OBXECTIVOS PARA O CURSO

A Continuación amosamos os obxectivos específicos da área de valores éticos:

1. Identificar os puntos fortes e débiles propios para xestionar eficazmente a aprendizaxe, a carreira e a actividade profesional.
2. Valorar as persoas emprendedoras como axentes do cambio social, do desenvolvemento e de a innovación, destacando a importancia da igualdade de dereitos e oportunidades de todas as persoas.
3. Actuar con creatividade, iniciativa e espírito emprendedor no ámbito persoal, social e laboral.
4. Fomentar a capacidade para a toma de decisións, as habilidades comunicativas e a autonomía persoal.
5. Establecer obxectivos e cumprilos, asumir a responsabilidade das propias accións e ter a motivación para o éxito.
6. Obter, seleccionar e interpretar información, utilízala de maneira crítica e comunicala a as demais persoas de maneira organizada e intelixible.
7. Coñecer e descubrir as características e demandas da contorna socioeconómica, identificando oportunidades de negocio e levalas a cabo considerando o autoemprego como opción laboral.

8. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados co consumo e o medio ambiente contribuíndo á súa mellora e conservación.
9. Desenvolver hábitos de estudo e traballo individual e en equipo.
10. Comprender algúns aspectos básicos da normativa laboral, fiscal e contable.
11. Utilizar as Tecnoloxías da Información e a Comunicación e aplicarlas ao proceso de innovación empresarial.
12. Promover a xustiza, a tolerancia, a igualdade, a solidariedade e o respecto cara á propia persoa e cara ás demais persoas en todos os ámbitos da vida.
13. Aceptar e apoiar a innovación como motor de desenvolvemento.

5. CONTIDOS E CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE QUE FORMA PARTE DOS PERFÍS COMPETENCIAIS

5.1 UNIDADES DIDÁCTICAS E TEMPORALIZACIÓN

A continuación amósanse as unidades didácticas que corresponden a cada bloque de contido e a súa temporalización:

BLOQUE 1: AUTONOMÍA PERSOAL, LIDERADO E INNOVACIÓN

UD1.- EMPRENDEDOR E INICIATIVA EMPRENDEDORA

- 1.1.- Emprendemento e sociedade.
- 1.2.- Calidades e habilidades das persoas emprendedoras.

UD2.- ITINERARIO FORMATIVO E PERSOAL

- 2.1.- Intereses, aptitudes e motivacións persoais. Análise DAFO
- 2.2.- A procura de emprego no contorno. O CV e a carta de presentación
- 2.3.- O autoemprego.
- 2.4.- O itinerario formativo e carreira profesional.

UD3.- CUESTIÓN BÁSICAS DE DEREITO LABORAL

- 3.1.- As relacións laborais e o dereito do traballo.
- 3.2.- Dereitos e deberes derivados da relación laboral.
- 3.3.- Contrato de traballo.
- 3.4.- Negociación colectiva e convenio colectivo.

UD4.- SEGURIDADE SOCIAL E PROTECCIÓN DOS TRABALLADORES

- 4.1.- O sistema de protección da Seguridade Social.
- 4.2.- Riscos laborais.
- 4.3.- Planificación da protección na empresa.

BLOQUE 2: PROXECTO DE EMPRESA

UD5.- O PROXECTO DE EMPRESA: A IDEA EMPRENDEDORA

- 5.1.- A idea emprendedora e vantaxe competitiva.
- 5.2.- Xeración de ideas de negocio: fontes e métodos.
- 5.3.- Maduración, valoración e elección dunha idea de negocio.

UD6.- EMPRESA E PLANIFICACIÓN EMPRESARIAL

- 6.1.- A empresa: concepto e elementos.
- 6.2.- O contorno e o papel social da empresa
- 6.3.- A necesidade ea conveniencia de planificar.
- 6.4.- Elaboración do plan de empresa.
- 6.5.- Decisións iniciais.

UD7.- INFORMACIÓN NA EMPRESA

- 7.1.- Información contable.
- 7.2.- Información nos recursos humanos.
- 7.3.- Protección de datos de carácter persoal.

UD8.- DOCUMENTACIÓN EMPRESARIAL

- 8.1.- Principais documentos comerciais: pedidos, albarás e facturas.
- 8.2.- Formas e documentos de cobramento/pagamento.
- 8.3.- Técnicas de comunicación empresarial.

UD9.- FUNCIÓNS DE PRODUCCIÓN E COMERCIAL

- 9.1.- Plan de produción e aprovisionamento.
- 9.2.- Custes de produción fixos e variables.
- 9.3.- Plan de márketing.
- 9.4.- Estudos de mercado.

BLOQUE 3: FINANZAS

UD10.- A CONSTITUCIÓN DA EMPRESA E POSTA EN MARCHA

- 10.1.- A forma xurídica.
- 10.2.- O empresario individual e as sociedades.
- 10.3.- Tipos e criterios de elección.
- 10.4.- Os trámites de constitución e posta en marcha.

UD11.- INVESTIMENTO E FINANCIAMENTO

- 11.1.- Análise de costes e ingresos.
- 11.2.- O plan de inversións.
- 11.3.- O plan de financiamento.
- 11.4.- Análise da viabilidade económico financeiro.

UD12.- OBRIGAS FISCAIS

- 12.1.- Os ingresos públicos.
- 12.2.- Os impostos que afectan ás empresas.
- 12.3.- O calendario fiscal.
- 12.4.- Control e avaliación do proxecto.

TEMPORALIZACIÓN

Primeira avaliación

Sesións

- 1. Emprendedor e iniciativa emprendedora8
- 2. Itinerario formativo e persoal6
- 3. Cuestións básicas de dereito laboral9
- 4. Seguridade social e protección dos traballadores.....9

Segunda avaliación

- 5. O proxecto de empresa6
- 6. Empresas e planificación empresarial5
- 7. A información na empresa6
- 8. Documentación empresarial.....7
- 9. Funcións de produción e comercial.....6

Terceira avaliación

- 10. A constitución da empresa e posta en marcha.....6
- 11. Inversión e financiamento.....8
- 12. Obrigas fiscais8

5.2 GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR LA MATERIA

UD	Contidos	Estándar de aprendizaxe	Comp. clave	Mínimo esixible	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación					
					Grao mín. consec.	Peso cualific.	Instrumentos			
							Proba escrit.	Trab. ind.	Interc. oral	Observ. directa
1	B1.1. Autonomía e autoconhecimento. A iniciativa emprendedora e o/a empresario/a na sociedade.	IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.	CSIEE CAA	Describe as calidades persoais e destrezas asociadas á iniciativa emprendedora analizando vos requirimentos dous distintos postos de traballo e actividades empresariais.	50 %	1	X	X	X	X
	B1.2. Intereses, aptitudes e motivacións persoais para a carreira profesional.	IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.	CD CAA CSIEE	Recoñece a actividade e xacementos de emprego das empresas do contorno, así como os requisitos que esas actividades exixen.	-	1	X	X	X	X
2	B1.3. Itinerarios formativos e carreiras profesionais. Proceso de procura de emprego en empresas do sector. Autoemprego. Proceso de toma de decisións sobre o itinerario persoal.	IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.	CAA CSIEE	Toma decisións sobre o itinerario vital propio comprendendo as posibilidades de emprego, autoemprego e carreira profesional en relación coas habilidades persoais e as alternativas de formación e aprendizaxe ao longo da vida.	-	1	X	X	X	X
3	B1.4. Dereito do traballo.	IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.	CSC CSIEE	Busca as principais normas laborais actualizadas nas institucións adecuadas.	50 %	1	X	X	X	X
3	B1.5. Dereitos e deberes derivados da relación laboral. B1.6. Contrato de traballo e negociación colectiva.	IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.	CSC CSIEE CMCCT	Actúa como un futuro traballador responsable coñecendo os seus principais dereitos e deberes como tal. Atopa o convenio colectivo dun determinado ámbito.	50 %	1	X	X	X	X
4	B1.7. Seguridade Social. Sistema de protección. Emprego e desemprego.	IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as	CCL CSC CSIEE	Recoñece a acción do Estado e da Seguridade Social na protección das distintas continxencias da persoa empregada e a súa familia.	50 %	1	X	X	X	X

Dpto. de Tecnoloxía

Curso 2022/23

UD	Contidos	Estándar de aprendizaxe	Comp. clave	Mínimo esixible	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación						
					Grao mín. consec.	Peso cualific.	Instrumentos				
							Proba escrit.	Trab. ind.	Interc. oral	Observ. directa	
5	B1.8. Protección do/da traballador/a e beneficios sociais.	continxencias cubertas.									
	B1.9. Riscos laborais. Normas. Planificación da protección na empresa.	IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.	CSIEE CAA CMCCT	Comprende a necesidade de protección dos riscos laborais.	50 %	1	X	X	X	X	
	B2.1. Idea de proxecto de empresa. Avaliación da idea. O contorno e o papel social da empresa.	IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.	CSIEE CAA	Comprende a necesidade de planificar para manter un proxecto Empresarial.	50 %	2	X	X	X	X	
6	B2.2. Elementos e estrutura da empresa.	IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contorno específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).	CSIEE CMCCT CD	Describe as características internas das empresas e a súa relación co contorno así como a súa función social. Identifica os principais elementos das empresas.	50 %	1	X	X	X	X	
	B2.3. Plan de empresa.	IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.	CSIEE CCL CMCCT	Cofece os sectores de actividade económica. Interpreta organigramas de estruturas empresariais sinxelas. Identifica os elementos que constitúen a rede lóxística como provedores, clientes, sistemas de produción e comercialización ou redes de almacenaxe.	50 %	1	X	X	X	X	
	B2.4. Planificación na empresa.	IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.	CCL CSIEE CMCCT	Identifica e organiza a información das distintas áreas do proxecto de empresa.	50 %	1	X	X	X	X	
7	B2.5. Información na empresa. Información contable. Información de recursos humanos. Documentos comerciais de cobramento e pagamento. Arquivo.	IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.	CD CMCCT CAA	Xestiona bases de datos empresariais con unha folla de cálculo. Interpreta os elementos básicos dunha nómina. Emprega a folla de cálculo para elaborar facturas. Emprega unha folla de cálculo para elaborar os libros rexistro de IVE.	50 %	2	X	X	X	X	

Dpto. de Tecnoloxía

Curso 2022/23

UD	Contidos	Estándar de aprendizaxe	Comp. clave	Mínimo esixible	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación					
					Grao mín. consec.	Peso cualific.	Instrumentos			
							Proba escrit.	Trab. ind.	Interc. oral	Observ. directa
8		IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.	CCL CSIEE CD CMCCT	Realiza comunicacións orais e escritas con clientes e provedores empregando técnicas de comunicación empresarial.	50 %	2	X	X	X	X
9	B2.6. Actividades na empresa. Función de produción. Función comercial e de márketing.	IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.	CCL CSIEE CD CMCCT	Realiza actividades de produción e comercialización propias do proxecto de empresa creado aplicando técnicas de comunicación e traballo en equipo.	50 %	2	X	X	X	X
10	B2.7. Axudas e apoio á creación de empresas.	IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.	CSIEE CMCCT CD CAA	Identifica os principais instrumentos dun plan de comunicación. Recoñece a utilidade da comunicación a través de Internet.	50 %	2	X	X	X	X
		IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.	CD CMCCT CSIEE	Valora a utilidade da información que as administracións de diverso ámbito poñen a disposición das persoas emprendedoras.	-	1	X	X	X	X
	B3.1. Tipos de empresa segundo a súa forma xurídica.	IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.	CSIEE CMCCT	Describe as diferentes formas xurídicas das empresas relacionando con cada unha delas as responsabilidades legais dos seus propietarios.	50 %	1	X	X	X	X
	B3.2. Elección da forma xurídica.	IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.	CD CMCCT CSIEE	Cofece as institucións do contorno de apoio á creación de empresas. Atopa con eficiencia información sobre os distintos trámites necesarios na creación e posta en marcha dun proxecto empresarial.	-	1	X	X	X	X
10	B3.3. Trámites de posta en marcha dunha empresa.	IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e	CSC CMCCT	Valora o apoio das diversas institucións á creación e posta en marcha de proxectos empresariais.	50 %	1	X	X	X	X

Dpto. de Tecnoloxía

Curso 2022/23

UD	Contidos	Estándar de aprendizaxe	Comp. clave	Mínimo esixible	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación						
					Grao mín. consec.	Peso cualific.	Instrumentos				
							Proba escrit.	Trab. ind.	Interc. oral	Observ. directa	
11	B3.4. Fontes de financiamento das empresas: externas (bancos, axudas e subvencións, e crowdfunding) e internas (accionistas, investidores/as e aplicación de beneficios).	describe os trámites que se deben realizar.									
		IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.	CAA CSIEE CMCCT	Distingue a forma xurídica máis axeitada segundo diversas situacións.	50 %	1	X	X	X	X	
		IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.	CSIEE CMCCT CD	Elabora un sinxelo plan de investimentos necesarios para un proxecto empresarial. Interpreta as masas patrimoniais dun balance.	50 %	1	X	X	X	X	
		IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	CMCCT CD CSIEE	Identifica as fontes de financiamento das empresas propias de cada forma xurídica incluíndo as externas e internas valorando as máis axeitadas para cada tipo e momento no ciclo de vida da empresa.	50 %	1	X	X	X	X	
		IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.	CD CSIEE CAA CMCCT	Comprende as necesidades da planificación financeira e de negocio das empresas ligándoa á previsión da marcha da actividade sectorial e económica nacional.	50 %	1	X	X	X	X	
12	B3.6. Planificación financeira das empresas. Estudo de viabilidade económico-financieira. Proxección da actividade. Instrumentos de análise. Razóns básicas.	IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa.	CAA CSIEE CMCCT CD	Compara as características básicas dos produtos financeiros propios das empresas.	50 %	1	X	X	X	X	
		IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do	CMCCT CD	Coñece os principais tributos referidos ás empresas, segundo a súa forma xurídica.	50 %	1	X	X	X	X	
		B3.7. Impostos que afectan as empresas. Calendario fiscal.									

Dpto. de Tecnoloxía

Curso 2022/23

UD	Contidos	Estándar de aprendizaxe	Comp. clave	Mínimo esixible	Criterios de cualificación e instrumentos de avaliación					
					Grao mín. consec.	Peso cualific.	Instrumentos			
							Proba escrit.	Trab. ind.	Interc. oral	Observ. directa
		IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.	CSIEE	Atopa con eficiencia o calendario fiscal da Axencia Tributaria. Emprega unha forlla de cálculo para liquidar o IVE.						
		IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.	CSC CAA	Valora a utilidade e importancia dos tributos.	-	1	X	X	X	X

Hai 26 estándares de aprendizaxe en total, dos cales 6 se consideran fundamentais e teñen un peso ou ponderación do dobre que o resto.

6. METODOLOXÍA

Para levar a cabo a programación, coa conseguinte consecución dos obxectivos marcados para o presente curso, levarase a cabo unha metodoloxía baseada nos principios constructivistas do ensino, onde é o alumnado quen constrúe o seu propio coñecemento, para o cal é necesario deseñar unha metodoloxía que explore as ideas previas do alumnado para promover unha aprendizaxe significativa. Trátase dunha metodoloxía activa e participativa, na que o alumnado non é un simple receptor pasivo, senón o protagonista do proceso, e o profesor é un facilitador das experiencias que levan á aprendizaxe. Para iso, é necesario un enfoque multidisciplinar do proceso educativo e tamén é importante implicar ás familias no seguimento do alumnado.

As sesións da materia de Iniciativa á Actividade Emprendedora e Empresarial serán moi participativas por parte de alumnado, que irán desenvolvendo a materia sentíndose parte involucrada na mesma. Nalgúns aspectos da materia, sobre todo naqueles que pretenden o adestramento sistemático de destrezas emprendedoras, o traballo en grupo colaborativo achega, ademais do adestramento de habilidades sociais básicas e o enriquecemento persoal dende a diversidade, unha ferramenta perfecta para discutir e afondar en contidos dese aspecto.

A pesares que as dinámicas e estruturas da aprendizaxe cooperativa son as máis recomendables para o desenvolvemento desta materia, debido á actual situación provocada pola Covid-19, os traballos na aula serán fundamentalmente individuais. Para compensar a falta de traballo grupal, procurarase que os traballos que se fagan na aula sexan de posta en común, favorecendo así o consenso e o traballo colectivo.

6.1 ESTRATEXIA METODOLÓXICA E ACTIVIDADES

O curso organizarase mediante unha serie de **estratexias de ensinanza** ou formas de presentar a materia:

- Estratexias expositivas para a presentación de feitos e conceptos e establecer o esquema de contidos contando co apoio de diversos materiais didácticos (textos, gráficos, táboas, esquemas conceptuais...).
- Estratexias de indagación variadas: estudo de casos reais, simulacións, investigacións sinxelas, debates, saídas e visitas de traballo...
- Acceder a textos xornalísticos onde se traten temas relacionados coa materia e consulta de páxinas web de determinados organismos públicos, institucións ou empresas que poden proporcionar información interesante que sirvan para vincular os contidos desenvolvidos na aula cos acontecementos económicos cotiáns.
- Vincular os contido estudados a contextos reais, así como xerar posibilidades de aplicación dos contidos adquiridos.
- Formular actividades variadas para reforzar e consolidar os contidos estudados.
- Fomentar o traballo en equipo.
- Integrar as TIC como ferramentas do proceso de ensino-aprendizaxe.

Secuenciación habitual de traballo no desenvolvemento de cada unidade didáctica:

a) Introducción á unidade de traballo co fin de motivar ao alumnado.

Exposición por parte do profesor dos contidos que se van traballar, co fin de proporcionar unha visión global da unidade que axude aos alumnos a familiarizarse co tema a tratar.

b) Análise dos coñecementos previos do alumnado.

A través dunha serie de preguntas iniciais en cada unidade. Desta forma o alumnado entrará en contacto co tema e o profesor identificará os coñecementos previos que posúe o grupo de alumnos, co que poderá introducir as modificacións necesarias para atender as diferenzas e, sobre todo, para previlas.

c) Exposición de contidos e desenvolvemento da unidade.

O profesor desenvolverá os contidos esenciais da unidade didáctica, mantendo o interese e fomentando a participación do alumnado.

d) Traballo do alumnado desenvolvendo as actividades propostas.

O alumnado tomará apuntamentos e realizará esquemas, sínteses ou mapas conceptuais, desta forma, sintetizaranse as principais ideas expostas e repasarase o que os alumnos comprenderon. Tamén realizará distintos tipos de actividades (de desenvolvemento, de investigación ou de simulación), baixo a supervisión da profesora, que analizará as dificultades e orientará e proporcionará as axudas necesarias.

5) Proceso de avaliación segundo os instrumentos previstos.

6.1.1 DIFERENTES ESCENARIOS

Se ben é certo que a estratexia metodolóxica así como a secuenciación do traballo na aula, nas diferentes actividades, comentadas anteriormente representa o eixo principal de actuación desta programación, é necesario contemplar diferentes escenarios dada a situación sanitaria actual provocada polo Covid-19, posto que, a priori, non se pode garantir a educación presencial, tanto por parte do alumnado coma do profesorado. Deste xeito diferenciaremos entre: actividade lectiva presencial, semipresencial e non presencial.

ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL

Considérase a actividade lectiva presencial aquela na que o proceso de ensino-aprendizaxe ten lugar dentro do centro escolar e nos horarios establecidos polo centro.

Nesta situación as diferentes actividades programadas (proba inicial, explicación de contidos, aclaración de dúbidas, resolución de exercicios, prácticas de laboratorio,...) iranse distribuindo de xeito que permitan obter os resultados buscados, pero sempre dentro do centro educativo.

Esta sería a forma idónea (e que se desexa que impere) para levar a cabo a metodoloxía, na que o alumnado e o profesor interaccionan mutuamente, e na que o contacto (visual e de proximidade) axuda á integración do proceso de ensino-aprendizaxe.

ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

Considérase a actividade lectiva non presencial aquela na que o proceso de ensino-aprendizaxe ten lugar sen o contacto directo entre os seus participantes (profesor-alumno/a), é dicir, este proceso faise a distancia.

Nesta situación existen actividades e estratexias metodolóxicas que imposibilitan a súa posta en práctica, como as prácticas de laboratorio, na que a manipulación dos diferentes instrumentos de medida e traballo cos materiais correspondentes non se poden levar a cabo.

Na docencia non presencial as ferramentas dixitais fanse sumamente importantes e imprescindibles, xa que permitan manter o contacto entre os participantes, tanto para a impartición dos contidos, proposta de actividades, corrección de traballos, comunicación coas familias, resolución de dúbidas,...

Neste caso a comunicación entre o profesor e o alumnado farase principalmente a través de dúas canles: a) a aula virtual do centro; b) a plataforma de videoconferencia (Webex ou similar). Así, as tarefas encomendadas publicaranse con certa periodicidade, dependendo da súa dificultade ou tempos de realización, na aula virtual da materia na web do centro. Os alumnos/as entregarán as súas respostas na mesma aula virtual, ou (como outra opción alternativa) ao correo electrónico corporativo do profesor onde han recibir as correccións e comentarios pola mesma canle.

A videoconferencia faise necesaria para manter o contacto de proximidade, grazas á visualización dos integrantes. A frecuencia do seu uso virá determinada polas medidas adoptadas polo centro.

No caso de haber alumnado con dificultades de conexión, adoptaranse as medidas tomadas polo centro ao seu respecto. En calquera caso, nesta situación o correo electrónico será unha ferramenta igualmente efectiva.

A comunicación entre o profesor e o pai/nai/titor do alumnado farase mediante a plataforma Abalar.

ACTIVIDADE LECTIVA SEMIPRESENCIAL

Considérase a actividade lectiva semipresencial aquela na que, por motivo de reducir o número de alumnado dentro das aulas e sen perder o contacto presencial, o alumnado repártese para vir ao centro escolar de maneira presencial e o resto continuar o proceso de ensino-aprendizaxe dende os seus domicilios. Isto faríase de xeito alternado, e dicir, con periodicidade un alumno/a pasaría un tempo dentro do centro, e outro fora del (no seu domicilio).

Nesta situación conxugaríanse as dúas situacións anteriores. A docencia será presencial para o alumnado que estea no centro escolar, mentres que o alumnado non presente seguirá a docencia non presencial. Para elo é necesario que as tarefas encomendadas, vía telemática, estean subidas nas plataformas dixitais con anterioridade (ou no mesmo día) a cando se impartan presencialmente.

6.2 TRATAMENTO E FOMENTO DAS TIC

A materia de IAEE contribúe dun xeito especial á consecución da competencia dixital e do tratamento da información. O 50 % dos estándares avalían esta competencia.

Esta materia caracterízase por ser de actualidade, está a evolucionar constantemente.

Por iso a importancia de Internet como fonte de información e a importancia de saber buscar con eficacia. Os alumnos veranse obrigados a buscar, obter, procesar e comunicar información para transformala en coñecemento.

6.3 CONTRIBUCIÓN AO PLAN LECTOR E PROXECTO LINGÜÍSTICO DE CENTRO

As lecturas de diferentes artigos vinculados á materia contribuirán ao plan lector.

Dun xeito xeral as sesións das materias do departamento contribuirán ao proxecto lector do centro respectando o calendario de lectura na aula, farase unha lectura silenciosa na aula durante os 25 primeiros minutos da sesión.

6.4 MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Nas modalidades de **ensino presencial e semipresencial**, a conveniencia de favorecer o traballo autónomo e a importancia concedida ao ensino de procedementos de indagación, aconsellan a utilización na aula de materiais e recursos didácticos suxestivos e variados. Os recursos didácticos e materiais cos que se desenvolverán as sesións son:

- Utilización da aula de informática, como mínimo, unha sesión á semana. A busca eficiente de información relevante e actualizada en Internet é fundamental para un emprendedor. A práctica totalidade dos trámites mercantís, fiscais, laborais son hoxe telemáticos, polo que se considera esencial coñecer como acceder a eles.
- O libro gratuíto e libros de banda deseñada que o profesor José Sande ofrece na súa web: <http://www.librosdetextogratis.com/spa/libros.php>.
- Libros de texto achegados polas editoriais Editex, Santillana, ...
- Material didáctico "Aprende a emprender" da DG Política PYME.
- Bibliografía específica e selección de lecturas, incluíndo lexislación e artigos na prensa e revistas especializadas. Ao respecto, haberá a disposición dos alumnos diversos materiais na biblioteca.
- Utilización de artigos e gráficos de prensa e revistas especializadas tanto en edición escrita como dixital: Expansión, Cinco Días, Emprendedores,...
- Documentais e vídeos, que ofrecen unha axuda excelente para comprender temas e conceptos complexos a partir de situacións concretas.
- Realización de actividades como visitas a empresas e institucións, participación en concursos e charlas.
- Sitios web como o portal de Educación Cívico-Tributaria da AEAT; Portal do Cliente bancario, o Portal da Unión Europea, CIRCE, Camerdata (portal das cámaras de comercio), o INE,...
- A aula virtual é un espazo no que o alumnado atopará os materiais elaborados polo profesor, e servirá tamén para a realización ou a entrega das actividades propostas.

Non hai libro de texto.

7. AVALIACIÓN

A avaliación é un elemento básico en todo o proceso de ensino-aprendizaxe, posto que é o único mecanismo que permite, en calquera momento dun período educativo, detectar o grado de consecución dos obxectivos propostos e, se procede, aplicar as medidas correctoras precisas. A avaliación debe entenderse coma un proceso continuo e individualizado, polo que é preciso establecer diferentes momentos de avaliación:

Avaliación inicial: Permitirá coñecer o punto de partida do alumnado, e así poder tomar as medidas máis oportunas no que se refire aos obxectivos didácticos, contidos, metodoloxía, organización de espazos e do tempo, apoio e reforzo, etc. Esta avaliación levarase a cabo principalmente na primeira semana do curso escolar.

Ao tratarse dunha materia nova para o alumnado, non cursada con anterioridade, a proba inicial consistirá nunha pequena redacción das aspiracións e inquedanzas dos alumnos neste momento concreto da súa vida e con respecto ao futuro: como se ven, en que lles gustaría prepararse, que tipo de traballo lles gustaría desenvolver, si se ven coma empresarios... Deste xeito comprobaremos os seus intereses e o seu coñecemento dalgúns dos aspectos relevantes sobre os que versará a materia. Tamén interesa é relevante o coñecemento das aptitudes e a actitude cara o proceso de ensino-aprendizaxe e as súas capacidades coas TIC.

Por iso é necesario dispoñer de varios tipos de instrumentos de avaliación:

- O primeiro día de clase realizarase unha **sondaxe inicial** tratando de observar as respostas do alumnado con preguntas ou cuestións para que sexan **postas en común**. Serve para detectar inquietudes, motivacións e expectativas, ademais de detectar dificultades persoais de integración, convivencia, motivación, traballo en grupo,... Despois realizarase a presentación da materia, facilitando información sobre a programación.
- Realizarase dunha **enquisa inicial** para comprobar que coñecementos previos teñen e as súas expectativas, tanto laborais como académicas.
- Recollerase información a través de **exercicios e tarefas de clase e observación** do traballo diario nas primeiras semanas de clase. Serve para determinar cales son as capacidades e destrezas das que o alumno dispón efectivamente e explorar as capacidades instrumentais básicas.

A partir dos resultados da proba terase una imaxe xeral da do grupo, así como individual de cada alumno/a, de xeito que se poidan tomar as medidas de atención a diversidade necesarias e/ou modificacións na metodoloxía que se consideren máis oportunas de cara unha mellor relación de ensino-aprendizaxe. Para algunha destas consideracións haberá que contar coa opinión do departamento de orientación. Entre as medidas a adoptar destacamos:

- Reubicación do alumno na aula.
- Subministración de material de apoio na aula.
- Ampliación de contidos.
- Ampliación de tempo na realización de probas.
- Reforzos fora da aula.
- Solicitar a colaboración do departamento de orientación.
- Realización de tarefas en grupo.
- Adaptación curricular, se fora necesario, tendo en conta ao departamento de orientación.

Nas sesións de avaliación inicial comentaranse estas medidas co resto de profesores.

Avaliación continua ou formativa: A avaliación formativa vai nos permitir coñecer o grado de adquisición de coñecementos e a capacidade que os alumnos teñen en poñelos en práctica, a habilidade no manexo do material de laboratorio, o seu rendemento persoal, actitude que presenta, consecución das competencias clave. Consiste na observación sistemática, análise de tarefas, caderno de clase e exposición de traballos, e permitirá axustar os compoñentes curriculares ao ritmo de aprendizaxe dos alumnos.

Avaliación final: A avaliación final proporcionaranos información sobre como evolucionou o proceso de ensino-aprendizaxe no momento de finalizar a fase ou o proceso. Esta avaliación final só debe considerarse como unha forma de plasmar definitivamente todo o proceso de ensino-aprendizaxe que se avaliou. Consistirá nunha recompilación de datos procedente dos diferentes instrumentos de avaliación que se detallan no apartado 7.2.

7.1 CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

Os criterios de avaliación identifícanse cos obxectivos específicos de aprendizaxe e describen, dun xeito global, aquilo que o alumnado ten que lograr, tanto en coñecementos coma en competencias. Estes, a súa vez, concrétnanse en estándares de aprendizaxe ou medios específicos medibles, observables e avaliábeles que definen polo miúdo o que o alumnado debe saber, comprender e realizar. Tanto os criterios coma os estándares aparecen recollidos no D 86/2015, e trasládanse a continuación:

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
Bloque 1. A actividade científica	
B1.1. Describir as calidades persoais e as destrezas asociadas á iniciativa emprendedora, analizando os requisitos de distintos postos de traballo e actividades empresariais.	IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.
	IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.
B1.2. Tomar decisións sobre o itinerario vital propio comprendendo as posibilidades de emprego, o autoemprego e a carreira profesional, en relación coas habilidades persoais e as alternativas de formación e aprendizaxe ao longo da vida.	IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.
B1.3. Actuar como futuro/a traballador/a responsable coñecendo os seus dereitos e deberes como tal, valorando a acción do Estado e da Seguridade Social na protección da persoa empregada, e comprendendo a necesidade de protección dos riscos laborais.	IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.
	IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróboas en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.
	IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.
	IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
Bloque 2. Proxecto de empresa	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Crear un proxecto de empresa na aula e describir as características internas e a súa relación co contorno, así como a súa función social, identificando os elementos que constitúen a súa rede loxística como provedores/as, clientela, sistemas de produción e comercialización, redes de almacenaxe, etc. 	<p>IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.</p> <p>IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contono específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).</p> <p>IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.</p> <p>IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Identificar e organizar a información das áreas da empresa en proxecto aplicando os métodos correspondentes á tramitación documental empresarial. 	<p>IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.</p> <p>IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Realizar actividades de produción e comercialización propias da empresa proxectada, aplicando técnicas de comunicación e traballo en equipo. 	<p>IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.</p> <p>IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.</p> <p>IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.</p>
Bloque 3. Finanzas	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Describir as formas xurídicas das empresas en relación coas responsabilidades legais dos/das seus/súas propietarios/a e xestores/as, así como coas esixencias de capital. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo. ▪ IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento. ▪ IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar. ▪ IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Identificar as fontes de financiamento das empresas propias de cada forma xurídica, incluíndo as externas e internas, e valorar as máis axeitadas para 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.

Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>cada tipo e momento no ciclo de vida da empresa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.
<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Recoñecer a necesidade de planificar o negocio das empresas ligándoa á previsión da evolución do sector e da economía nacional, así como da planificación financeira e fiscal. 	<ul style="list-style-type: none"> IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.
	<ul style="list-style-type: none"> IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa.
	<ul style="list-style-type: none"> IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.

En **negriña** sinalanse os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe correspondentes ás aprendizaxes imprescindibles para a adquisición de competencias clave en caso dunha docencia non presencial.

7.2 PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL E SEMIPRESENCIAL

A aplicación do procedemento de avaliación continua do alumnado require da asistencia regular ás clases e a participación nas actividades programadas para esta materia.

Os procedementos e instrumentos de avaliación a utilizar co fin de coñecer o grado de consecución dos estándares de aprendizaxe serán os seguintes:

Probas escritas

Poderase facer unha proba por cada unha ou dúas unidades e, se fose necesario, unha máis por avaliación. Poden ser en papel ou a través da aula virtual. Informan sobre:

- A cantidade e calidade dos coñecementos adquiridos.
- Os contidos que deben ser reforzados
- A organización do proceso de ensinanza aprendizaxe.
- A expresión escrita.

Tamén serven para que o alumnado se dea conta dos seus avances e dificultades.

As probas poden combinar diversos formatos, segundo se adapte mellor ao contido a avaliar:

- **Preguntas pechadas:** tipo test, verdadeiro/falso, completar,... Será o máis habitual nas probas por unidade.
- **Preguntas abertas:** Máis frecuentes nas probas de avaliación.
- **Preguntas prácticas,** análise de casos, resolución de problemas,...

As probas valoraranse segundo o número de respostas acertadas.

Análise das producións do alumnado (Traballo individual)

Poden ser orais ou escritas, en papel ou en formato dixital mediante a aula virtual. Poden ser realizados en clase (preferentemente) ou na casa. Poden ser individuais ou en grupo.

Esta análise informa sobre:

- A cantidade e calidade dos coñecementos adquiridos e a aplicación práctica dos mesmos.
- A corrección á hora de expoñer e a expresión escrita.
- A busca e selección da información de distintas fontes.
- A capacidade de síntese e análise.

Tamén serven para ensinar ao alumnado a responder ás preguntas.

As producións máis frecuentes serán:

- **Producións orais** (exposicións, debates, dramatizacións,...).
- **Traballos** académicos. Poden consistir en:
 - Resumos, esquemas e mapas conceptuais.
 - Lectura e comentarios de noticias de actualidade e de casos reais.
 - Análise e comentario de vídeos (entrevistas, noticias, anuncios,...)
 - Test, cuestións teóricas, resolución de problemas o análise de casos prácticos.
- **Simulacións empresariais**. Replican, de forma simplificada, aspectos empresariais cotiás.
- **Investigacións**. Moi frecuentes. Consisten na busca de información (normalmente en Internet) e a realización posterior dun pequeno resumo ou informe. Considérase fundamental que o alumnado sexa capaz de buscar información actualizada e fiable de forma eficiente.
- **Proxecto empresarial**. Consiste en aplicar os coñecementos adquiridos á realización de diversas fases dun plan de empresa.

Valorarase a calidade da produción e o seu grao de execución. Farase mención expresa da expresión escrita.

Normalmente empregaranse listas de control como instrumento.

Intercambios orais co alumnado

Poden consistir en:

- **Preguntas de exploración en clase**. Serven para informar sobre o dominio dos conceptos por parte do alumnado e a súa capacidade de expresión oral.
- **Entrevista, diálogo, posta en común**,...O diálogo co alumnado (individual ou en grupo) serve para o seguimento dos avances e as dificultades sobre o aprendizaxe.

Empregarase o diario de clase da profesora, listas de control, fichas de coavaliación,... Non será necesario empregar instrumentos cando se trate de episodios breves.

No caso das preguntas de exploración formuladas polo profesor, levarase unha lista de control. Ten o obxectivo de fomentar a participación na aula e a atención do alumnado.

Observación directa

Consistirá na observación diaria do traballo do alumnado, co fin de detectar as dificultades que poidan xurdir e intentar solucionarlas de forma inmediata. Os datos a recoller serán anotados nunha escala de observación, onde se recollerán os ítem a observar e o seu grao de consecución.

- Aspectos a observar:
 - Actitude cara as normas do centro:
 - Asistencia e puntualidade.
 - Comportamento.
- Actitude cara a materia:
 - Presta atención e segue as instrucións dadas pola profesora.
 - Interactúa con respecto e mostra hábitos de cooperación cos seus compañeiros
 - Rexistra de forma ordenada apuntamentos e actividades no seu caderno.
 - Fai as correccións oportunas no seu caderno.
 - Trae os materiais de traballo necesarios: apuntamentos do tema que se estea a estudar.
 - Realiza os deberes e tarefas pendentes para rematar en casa.
 - Realiza achegas: recortes prensa, enlaces a noticias, anécdotas pertinentes, libros,...
 - Realiza preguntas sobre o contido tratado.

Nalgunha ocasión tamén se empregarán fichas de autoavaliación ou o rexistro anecdótico (recole comportamentos nonprevisibles que achegan información cualitativa significativa para valorar carencias ou actitudes positivas). Tamén se considerarán as estatísticas de acceso de cada alumno aos diversos contidos da aula virtual.

ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

Na actividade lectiva non presencial o proceso de avaliación será telemática.

Nesta situación, a valoración dos indicadores competenciais e dos coñecementos adquiridos levaranse a cabo a través do uso de:

- a) a Aula Virtual, que servirá como canle principal de comunicación co alumnado para: i) a explicación dos contidos; ii) a proposta, realización e revisión de tarefas; iii) uso de enlaces a páxinas de interese, vídeos e noticias de interese,...; iv) entrega de comentarios,...
- b) a plataforma de videoconferencia para tratar os contidos e dúbidas xerais que non se poidan tratar ou resolver polas vías anteriores.
- c) o correo electrónico para un trato máis individual co alumnado así como a comunicación co resto do profesorado para, entre outras, a realización das tarefas de titoría.

Os **instrumentos** que se utilizarán nesta situación telemática serán principalmente:

- i) **Fichas de traballo** con tarefas relacionadas cos contidos tratados en cada momento.
- ii) **Fichas de traballo** con tarefas de reforzo e ampliación, de ser o caso, tanto dos contidos impartidos no curso correspondente, como para a recuperación dalgún trimestre.
- iii) **Resumes e/ou esquemas** de repaso, reforzo e ampliación de ser o caso.
- iv) **Probas telemáticas** dos contidos impartidos.

7.3 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL E SEMIPRESENCIAL

Para levar a cabo a avaliación do alumnado, teranse en conta os seguintes criterios de cualificación, que se darán a coñecer aos alumnos ao principio de curso:

A realización das probas escritas, que serán cualificadas sobre 10 puntos. Estas probas consistirán en preguntas tipo test e preguntas de resposta curta, na que os alumnos mostren a súa comprensión dos coñecementos adquiridos e a súa capacidade para relacionalos e aplicarlos a novos casos e situacións. Nalgunha proba poderá haber tamén unha parte práctica na que se apliquen os procedementos e estratexias aprendidos en clase.

As produccións do alumnado, serán cualificadas sobre 10 puntos. Tarefas e actividades realizadas individualmente ou en grupos, para realizar na clase (normalmente) ou na casa. **Indicarase a data de entrega** e non serán admitidas en datas posteriores, salvo casos de forza maior. De se admitir e xa se entregaron corrixidos ao resto da clase, os traballos entregados fora da data referida serán cualificados cun máximo de 5 puntos.

Valorarase a calidade da produción e o seu grao de execución.

Na elaboración de traballos, valorarase positivamente:

- Capacidade de síntese.
- O coñecemento e o manexo dos conceptos.
- A calidade formal da redacción, ortografía, orde na presentación das ideas, riqueza expresiva.
- Os razoamentos e argumentacións nas respostas.
- O coñecemento dos procedementos propios da materia.
- A inclusión de diagramas, debuxos, esquemas, segundo a proba a realizar.
- A comprensión, interpretación e relación dos conceptos.
- A orixinalidade das ideas e opinións

Penalizarase:

- As faltas de ortografía e puntuación, incluíndo o uso adecuado das maiúsculas. Descontarase 0,1 puntos por cada falta de ortografía, en palabras diferentes, ata un máximo de 1 punto [segundo a lei 2/2006 fomentárase a correcta expresión oral e escrita].
- A mala presentación caligráfica e de limpeza das tarefas, o mal uso da linguaxe e o uso de abreviaturas na redacción, terá unha penalización máxima de 0,5 puntos.

O seguimento diario en clase (cuantificado mediante os intercambios orais co alumnado e a observación directa). Para propiciar a **asistencia**, a **atención** na clase e a **participación** do alumnado, levarase un rexistro diario de seguimento no que se anotarán positivos (+ 0,1 normalmente pero pode ser máis):

1. Responder correctamente ás preguntas de exploración orais formuladas pola profesora na clase. Durante a exposición dos contidos da unidade, o profesor realizará preguntas de exploración relacionadas co tema e adaptadas ao nivel da clase. Pedirase voluntarios. Selecciónase ao alumno que debe responder. Se o fai correctamente consegue un positivo, no caso contrario pregúntase a outro.

2. Achega construtiva ao desenvolvemento da clase: noticias de actualidade, preguntas, comentarios, anécdotas,... pertinentes ao tema que se estea a tratar.

Cualificarase sobre 10 puntos en función dos positivos obtidos e as preguntas totais realizadas.

ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

Os criterios de cualificación serán os mesmos que no apartado anterior a excepción do seguimento diario na clase (intervencións orais e observación directa), debido a súa falta de comprobación. Neste caso, o peso da cualificación centrarase na realización das tarefas que se propoñan na aula virtual e nas probas escritas.

7.4 CUALIFICACIÓN NUMÉRICA DAS AVALIACIÓNS E DO CURSO

ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL E SEMIPRESENCIAL

En cada avaliación, a cualificación da mesma será o valor numérico obtido da seguinte forma:

A media simple das puntuacións obtidas en cada proba escrita suporá o 40% da puntuación, o 40% reservarase para a puntuación das distintas actividades e tarefas realizadas polo alumnado (produción do alumnado), e o 20% restante recaerá sobre o seguimento diario na aula (10% ás intervencións orais e 10% á observación directa). Se o resultado final é un número decimal redondearase aplicando as pautas do redondeo.

Cada avaliación ten carácter independente e o feito de superar unha avaliación non supón en ningún caso a superación de avaliacións anteriores.

Considerarase superada a avaliación cando a cualificación media sexa igual a 5,0 puntos ou superior. No caso de obter unha puntuación inferior a 3,0 nalgunha das probas non será posible facer a media.

A nota final da materia será a media das notas finais das tres avaliacións redondeada ao enteiro máis próximo, tan só cando estean aprobadas as tres, xa sexa polo proceso de avaliación ordinario ou polo de recuperación.

ACTIVIDADE LECTIVA NON PRESENCIAL

En cada avaliación, a cualificación da mesma será o valor numérico obtido da seguinte forma:

A media simple das puntuacións obtidas en cada proba escrita suporá o 50% da puntuación, o 50% reservarase para a puntuación das distintas actividades e tarefas realizadas polo alumnado (produción do alumnado).

Considerarase superada a avaliación cando a cualificación media sexa igual a 5,0 puntos ou superior.

Cada avaliación ten carácter independente e o feito de superar unha avaliación non supón en ningún caso a superación de avaliacións anteriores. No caso de obter unha puntuación inferior a 3,0 nalgunha das probas escritas non será posible facer a media.

A nota final da materia será a media das notas finais das tres avaliacións redondeada ao enteiro máis próximo, tan só cando estean aprobadas as tres, xa sexa polo proceso de avaliación ordinario ou polo de recuperación.

Dpto. de Tecnoloxía

Curso 2022/23

En caso de que unha avaliación contemple as dúas modalidades (presencial/semipresencial e non presencial), a cualificación virá dada por unha ponderación de cada parte, dependendo dos estándares de aprendizaxe (cos seus respectivos procedementos e instrumentos de avaliación) que se deran en cada unha das modalidades.

Nota.- a) No caso de fraude comprobado na realización dunha proba escrita ou elaboración de tarefas e actividades a entregar polo alumno/a por calquera medio, a cualificación desa proba/tarefa será dun 0, e terá que volver a realizar unha nova proba/tarefa na menor brevidade posible.

b) Se dúas tarefas son idénticas, con sinais evidentes de que foron copiadas por un compañeiro, procederase á anulación das dúas, independentemente de quen fixera antes a entrega.

7.5 RECUPERACIÓN

a) Recuperación das avaliacións pendentes.

Realízase un exame de recuperación no que se avaliarán os estándares avaliábeis con proba escrita impartidos no devandito trimestre, agás no terceiro trimestre, que non hai tempo para preparar esta recuperación.

Unha vez feita a recuperación, a nota definitiva da avaliación terá en conta a nota orixinal da avaliación e a nota da recuperación tal que: farase unha media ponderada das dúas notas asignando un 20% á nota máis baixa e un 80% á nota máis alta. Farase a seguinte excepción: cando a nota definitiva saia menor de 5 e unha das dúas notas sexa maior ca 5, a nota definitiva deixarase en 5.

No caso de que un alumno/a obtivese unha nota entre 4,5 e 4,9 poderáselle subir ao 5 segundo sexa a súa folia de seguimento en clase, e quedando condicionado os resultados das seguintes avaliacións, ó seu esforzo e interese.

En xuño haberá un exame final onde os alumnos tamén poderán recuperar aquelas avaliacións que teñan **suspensas**. Esta recuperación será a través dun único exame que inclúa as partes correspondentes á avaliación ou avaliacións suspensas. Será necesario ter en cada parte realizada un 5 para aprobar a materia.

b) Recuperación extraordinaria

O alumnado avaliado negativamente en xuño poderá presentarse de novo a finais de xuño a unha proba escrita para a súa recuperación. A proba será cualificada sobre un máximo de 10 puntos, sendo necesario obter un mínimo de 5 puntos para considerala superada.

8. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E PRÁCTICA DOCENTE

Para o análise da práctica docente diferenciaremos cinco ámbitos:

- 1) Motivación por parte do profesor cara o aprendizaxe do alumnado.
- 2) Planificación da programación didáctica.
- 3) Estrutura e cohesión no proceso de ensino-aprendizaxe.

- 4) Seguimento do proceso de ensino-aprendizaxe.
- 5) Avaliación do proceso.

En cada un dos ámbitos anteriores empregaranse rúbricas nas que se realizará unha valoración de 1 a 5 (escasa, básica, satisfactoria, boa, moi boa) e proposta de mellora, en caso necesario.

1) Motivación por parte do profesor cara o aprendizaxe do alumnado

INDICADORES	VALORACIÓN (1-5)	PROPOSTAS DE MELLORA
1. Presenta ao principio de cada sesión o que se vai facer na mesma.		
2. Deseña situacións introdutoras previas ao tema que se vai tratar (traballos, diálogos, lecturas,...).		
3. Relaciona os temas da materia con acontecementos da actualidade.		
4. Mantén o interese do alumnado partindo das súas experiencias, cunha linguaxe clara, adaptada,...		
5. Informa dos progresos obtidos así como das dificultades atopadas.		
6. Relaciona con certa asiduidade os contidos e actividades cos intereses e coñecementos previos dos alumnos.		
7. Fomenta a participación dos alumnos nos debates e argumentos do proceso de ensino.		
8. Promove a reflexión dos temas tratados para o alumno.		
9. Estrutura e organiza os contidos dando unha visión xeral da cada tema (guións, mapas conceptuais, esquemas,...).		

2) Planificación da programación didáctica

INDICADORES	VALORACIÓN (1-5)	PROPOSTAS DE MELLORA
1. Programa a materia de xeito que os contidos da mesma están estruturados en Unidades Didácticas.		
2. Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o desenvolvemento da mesma.		
3. O deseño das unidades didácticas baséanse nas competencias básicas que deben adquirir os alumnos.		
4. Selecciona e secuencia gradualmente os contidos de xeito que permitan acadar unha maior relación entre os mesmos.		
5. Planifica a actividade educativa de maneira coordinada co resto do profesorado.		
6. Establécense, de xeito explícito, os criterios, procedementos e instrumentos de avaliación.		
7. Programa actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe.		
8. Adopta estratexias e técnicas programando actividades en función dos obxectivos didácticos, CC, contidos e características do alumnado.		

3) Estrutura e cohesión no proceso de ensino-aprendizaxe

INDICADORES	VALORACIÓN (1-5)	PROPOSTAS DE MELLORA
1. Deseña actividades que aseguran a adquisición dos obxectivos didácticos previstos e as habilidades e técnicas instrumentais básicas.		
2. Propoñe ao alumnado actividades variadas (de introdución, de motivación, de desenvolvemento, de síntese,...).		
3. Facilita a adquisición de novos contidos a través de diversas metodoloxías (lección maxistral, traballo cooperativo, ...)		
4. Distribúe o tempo adecuadamente (breve tempo de exposición e o resto para actividades,...)		
5. Adopta distintos agrupamentos en función do momento, da tarefa a levar a cabo, dos recursos a utilizar,... controlando o adecuado clima de traballo.		
6. Utiliza recursos didácticos variados (audiovisuais, informáticos, técnicas de aprender a aprender,...) tanto para a presentación dos contidos como para a práctica do alumnado.		
7. Comproba, de diferentes modos, que o alumnado comprenden as tarefas que teñen que realizar.		
8. Facilita estratexias de aprendizaxe (solicitar axuda, buscar fontes de información, pasos para resolver dúbidas ou problemas,...).		

4) Seguimento do proceso de ensino-aprendizaxe

INDICADORES	VALORACIÓN (1-5)	PROPOSTAS DE MELLORA
1. Revisa e corrixe frecuentemente os contidos, actividades propostas, a adecuación dos tempos, agrupamentos e materiais utilizados.		
2. Proporciona información ao alumnado sobre a execución de tarefas e como pode melloralas.		
3. En caso de obxectivos insuficientemente acadados propoño novas actividades que faciliten a súa adquisición.		
4. En caso de obxectivos suficientemente acadados, en breve espazo de tempo, propoño novas actividades de ampliación.		
5. Ten predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fora das clases.		
6. Me coordino con outros profesionais (profesores de apoio, AL, PT, equipos de orientación,...) para modificar ou adaptar os contidos, actividades e exercicios.		
7. Adapta o material e recursos didácticos ás características e necesidades do alumnado.		
8. Busca e fomenta interaccións entre profesor e alumno/a.		
9. O alumnado síntese responsable na realización das actividades.		

10. Propoñe traballo en grupo para analizar interaccións entre o alumnado .		
---	--	--

5) Avaliación do proceso

INDICADORES	VALORACIÓN (1-5)	PROPOSTAS DE MELLORA
1. Realiza unha avaliación inicial a principio de curso para axustar á programación didáctica.		
2. Contempla outros momentos de avaliación inicial (a comezos dunha UD, dun tema,...).		
3. Utiliza suficientes criterios de avaliación que atendan de maneira equilibrada a avaliación dos diferentes contidos.		
4. Utiliza sistematicamente instrumentos variados de recollida de información (registro de observacións, ficha do alumno,...)		
5. Corrixe e comenta os traballos e actividades do alumnado e da pautas para a mellora de resultados.		
6. Usa estratexias e procedementos de autoavaliación e coavaliación.		
7. Utiliza diferentes instrumentos de avaliación (probos orais e/ou escritas, rúbricas, portafolios, observación directa,...).		
8. Utiliza diferentes medios para informar a pais/nais, profesores e alumnos dos resultados da avaliación.		

9. ACTIVIDADES DE SEGUIMIENTO, RECUPERACIÓN E AVALIACIÓN DAS MATERIAS PENDENTES

Debido a que a materia de Iniciativa á Actividade Emprendedora e Empresarial só se imparte no cuarto curso de ESO, non hai alumnado que teña pendente esta materia.

10. AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS A ADOPTAR EN FUNCIÓN DOS RESULTADOS

Como se comentou anteriormente, a avaliación inicial forma parte do proceso de avaliación como elemento básico en todo o proceso de ensino-aprendizaxe. A importancia da mesma así como as medidas a adoptar en función dos resultados que se derivan da mesma xa foi tratado no apartado referido ao proceso de avaliación (apartado 7).

11. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Como se comentou anteriormente, entre o alumnado existen diferentes ritmos e estilos de aprendizaxe. Ademais, na aula conviven variedade de situacións persoais, físicas, psicolóxicas, sexuais (orientación e identidade), familiares (niveis culturais, de motivación, interese polo rendemento), sociais (nivel económico, facilidades para estudar, internet na casa), intereses culturais, motivación, etc.

A LOE/LOMCE, nos seus principios e fins, destaca que a educación debe ser flexible para adecuarse á diversidade, e garantir a equidade compensando as desigualdades mediante os medios necesarios. Polo tanto, forma parte da tarefa diaria do profesor adaptar o ensino e a metodoloxía ordinaria segundo as características concretas de cada alumno/a mediante traballos en grupo que fomenten a integración, materiais que atendan ós múltiples tipos de intelixencias (visuais, orais, textos, esquemas...), tarefas de reforzo/ampliación para diferentes ritmos de aprendizaxe, etc.

Pero, dentro desta diversidade, existen casos que requiren unha atención diferente da ordinaria, é o alumnado con NEAE, definido no art. 71 da LOMCE como alumnado con: a) necesidades educativas especiais como trastornos de conducta ou desenvolvemento, e discapacidade; b) dificultades de aprendizaxe (dislexia, discalculia,...); c) TDA-H; d) historia persoal (violencia doméstica, embarazo adolescente...); e) incorporación tardía ó sistema educativo; f) alumnado con altas capacidades.

As medidas que se tomarán responden ós principios de “normalización e inclusión”, tentando aplicar en primeiro lugar medidas ordinarias coma reforzos en vez de adaptacións curriculares, e sempre orientadas á integración do alumnado. Todas estas medidas están dentro das medidas ordinarias recollidas no D. 229/2011, e teñen en conta o Plan de Acción Titorial e o Plan Xeral de Atención á Diversidade do centro, e en ningún caso repercuten nos obxectivos ou criterios de avaliación do curso.

Dende o departamento, en coordinación co Dpto. de Orientación, adoptaranse as medidas que se consideren oportunas para adecuar a intervención pedagóxica ás necesidades específicas do alumnado. Tanto no caso de alumnado con dificultades para seguir o currículo establecido así como os que presenten determinadas dificultades de aprendizaxe ou como noutros casos que se poidan detectar dificultades, tratarase de fomentar a colaboración e a solidariedade entre o alumnado.

Concreción de medidas:

- Ter en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe.
- Prever para un mesmo obxectivo/contido varias actividades de menor a maior dificultade.
- Propor medidas de reforzo en forma de exercicios prácticos elaborados polo departamento graduando a dificultade.
- Adaptar os contidos en base a unha atención individualizada.
- Realizar diferentes tipos de avaliación se fose necesario.

PROGRAMA ESPECÍFICO PARA O ALUMNADO REPETIDOR DA MATERIA

Aqueles alumnos/as que repitan curso, pero que obtivesen cualificación positiva na materia, considerarase que demostraron que poden seguir sen dificultades as clases. Procurarase empregar a súa maior experiencia para que sirvan de apoio e axuda a outros compañeiros.

Aqueles que repitan curso, pero que non obtivesen unha cualificación positiva na materia, serán obxecto dunha especial atención para axudarlles a adquirir as competencias necesarias. En caso necesario, e á vista do seu rendemento, poderase efectuar unha adaptación curricular non significativa.

12. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Os elementos transversais, comúns a todas as materias, resultan cruciais para o desenvolvemento das persoas. Esta materia, contribúe con extensión e profundidade ao desenvolvemento de diferentes elementos transversais, como son:

- Respecto ao estado de dereito e aos dereitos e liberdades fundamentais capacitando ao alumnado a vivir nunha sociedade democrática, a través da reflexión e valoración dos alicerces nos que esta se apoia.
- Favorece o desenvolvemento das competencias persoais e as habilidades sociais para o exercicio da participación, fomentando o debate respectuoso sobre temas de actualidade económica ou sobre a importancia que ten a investigación e o desenvolvemento económico na actividade cotiá e no progreso do país.
- Incentiva a educación para a convivencia e o respecto nas relacións interpersoais, a competencia emocional, o autoconcepto, a imaxe corporal e a autoestima como elementos necesarios para o adecuado desenvolvemento persoal, impulsa o aprecio e a valoración positiva da contribución de ambos os sexos ao desenvolvemento económico da nosa sociedade.
- Promove valores e condutas adecuadas ao principio de igualdade, así como a prevención da violencia contra as persoas con discapacidade mediante a procura de solucións non violentas aos mesmos.
- Respecto da diversidade cultural, rexeitando calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia e evidenciando como as políticas de inclusión convértense no medio máis óptimo para combater as tensións sociais.
- Colabora na utilización crítica e o autocontrol no uso das tecnoloxías da información e a comunicación incentivando a utilización de ferramentas de software libre.
- Desenvolvemento da cultura emprendedora para a creación de diversos modelos de empresas que contribúan ao crecemento económico desde modelos de desenvolvemento sostible e utilidade social, destacando a importancia da loita contra a fraude fiscal como maneira de contribuír ao sostemento dos servizos públicos.

Ademais, participárase nas actividades desenvolvidas a nivel de centro para a celebración de determinadas datas significativas dedicado ás conmemoracións de datas nas que os centros deben organizar actividades diversas, como exemplo, no día da Muller Traballadora váise a celebrar un concurso entre o alumnado no que se deba identificar a mulleres emprendedoras en base a determinadas pistas que se lles ofrecen.

13. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES DO DEPARTAMENTO

Debido á situación actual, derivada pola crise sanitaria provocada pola pandemia do Covid-19, este curso minimizaranse as actividades complementarias e extraescolares. As actividades propostas para a materia de IAEE que imparte o departamento de Física e Química íranse perfilando ao longo do curso, sempre e cando as condicións sexan favorables, en canto a manter a seguridade, tanto do alumnado como do profesorado.

14. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICAIÓN DA PROGRAMACIÓN E PLAN DE MELLORA

Dado que a programación é un instrumento suxeito á realidade dun centro, é posible que ao longo da súa implementación haxa que establecer reaxustes nos tempos, actividades, organización etc, co fin de adaptarse ás características reais do alumnado. Por iso, propónse unha avaliación da programación, que terá carácter continuo e formativo, é dicir, íranse facendo axustes e as modificacións necesarias ao longo do desenvolvemento do proceso educativo, co fin de atender ás demandas xurdidas. Estas modificacións serán tidas en conta en novas aplicacións da programación para próximos cursos, movidas sempre por un afán de mellora.

Para realizar devandita avaliación analizaranse unha serie de indicadores de logro (recollidos no apartado 8). Entre os aspectos que se avalían atópase o grado de consecución dos obxectivos, mediante a análise das cualificacións obtidas polos alumnos, a oportunidade da selección, distribución e secuenciación dos contidos ou adecuación da atención á diversidade proposta á diversidade real do aula.

No departamento analizarase a información que permita determinar o grao en que o alumnado consegue acadar os obxectivos establecidos no Programación Didáctica e así, coñecidas as principais dificultades atopadas, tomar as decisións que permitan reconducir os erros e afrontar os problemas de aprendizaxe.

Teranse en conta, entre outros, os seguintes elementos:

- Grado de idoneidade na secuenciación e temporalización.
- Calidade da metodoloxía e recursos empregados.
- Correspondencia entre obxectivos, contidos, criterios de avaliación, estándares de aprendizaxe e competencias.
- Eficiencia nos procedementos e instrumentos de avaliación e nos criterios de avaliación.
- Idoneidade nas medidas de atención á diversidade.
- Grado de desenvolvemento dos elementos transversales e das actividades complementarias e extraescolares.

Debido a que este curso 2022-2023 é o primeiro para o profesorado que imparte a materia, esperarase a evolución do mesmo para introducir observacións no plan de mellora da programación.

Os integrantes do departamento:

María Belén Ares Fernández
(Xefa do Dpto. de Tecnoloxía)